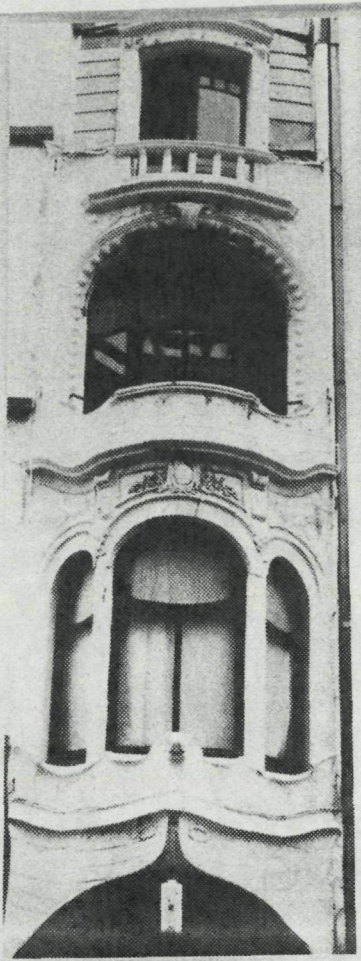

BOUWKUNDIG ERFGOED OOSTENDE

12 WANDELING STADSCENTRUM

Marcel Braet

Vlaanderenstr.17
arch.Th. Vanhille

De wandeling die we hierna beschrijven kreeg aanvankelijk de titel "Belle Epoque-wandeling". Deze titel is niet helemaal juist want naast een aantal resterende gevels uit de Belle Epoque (1), nl. Eclectisme (2) en Art Nouveau (3) bestuderen we er ook verschillende uit het Interbellum (4) in Art Deco (5) stijl.

Een betere titel voor deze wandeling ware misschien : de "architect Charles Pil-wandeling". Charles Pil (6) was de bekendste van alle bouwmeesters die rond de eeuwwisseling in Oostende werkzaam waren. Hij bouwde er meer dan 50 huizen en op onze wandeling komen we met de regelmaat van een klok voorbij een Pil-huis. Het werk van Pil bestaat uit de 3 stijlen die we tijdens de wandeling waarnemen

1) Eerst zien we Pil als vertegenwoordiger van de op het einde van de 19de eeuw gangbare "eclectische stijl" in een aantal gebouwen die in hun gevel doen denken aan de renaissance en de barok.

2) Verder zien we een aantal woningen met geglazuurde tegels versierde gevels ; gevels waaraan Pil voornamelijk zijn bekendheid verwierf. Naast deze gekleurde tegels is kenmerkend voor deze gevels een sober maar logisch gebruik van natuursteen en waarop we veelal een schuchter Art Nouveau-motief vinden.

3) Tenslotte evolueerde Pil na WO I mee met de nieuwe decoratieve stijl, de Art Deco, waarvan er een aantal prachtgevels zijn bewaard.

We starten onze wandeling op het

Wapenplein : - **KIOSK** (1895) - Theobald Vanhille (stadstekenaar)
Eclectische stijl - geklasseerd monument sedert
22.09.81

- **BBL-gebouw** - arch. L. Poupaert
Eclectisch gebouw met barokelementen

Hoek St.-Sebastiaanstraat - Kapellestraat : **GEMEENTEKREDIET**
voorheen "**DEN ANKER**" (witgoedzaak - 1925)
arch. Pil en Carbon - Art Deco : overtollige
versiering werd weggelaten.

Kappellestraat 17 : **SAMDAM** - Art Nouveau-decoratie : keramiektegels of majolika (7)

Ooststraat 29 : **ALBERTSCHOOL** (1910) - arch. A. Raoux (stadstekenaar) - eclectisch gebouw

Christinastraat 86 : **BROUWERIJ HET KRUIS** (1902) - arch. Pil Art Nouveau sierpanelen + stalen steunbalk

Jozef II straat 44 : arch. Daniels - eclectisch gebouw met barokelementen

Jozef II straat 46 : arch. Daniel - Art Deco

Kappellestraat 72b : **'T KAPELLETJE** - Art Nouveau : versieringen in Horta-lijn en metselwerk is een schoolvoorbeeld van de Art Nouveau

Kappellestraat 82 : Art Deco - tekeningen in reliëf

Kappellestraat 84a : (1922) arch. Daniels : eclectisch gebouw met barokelementen - voor zijn tijd een "ouderwets" gebouw, gezien het eclectisme achterhaald was.

E. Feysplein : **GEVELRIJ** (1905) arch. Vandamme, Raoux en Gobin Neo-Vlaamse Renaissance

Station : (1910-1913) - arch.-ing. Otten en Seulen eclectisch met barokelementen

St.-Petrus en Pauluskerk : (1901-1907) arch. de la Censerie Neo-Gotiek

Peperbusse : barokpoort (zuid)

St.-Pietersstraat 5-6-7 : driewoonst van arch. Pil sobere Art Nouveau-elementen

Kerkstraat 45 : arch. Daniels eclectisch met barokelementen

Kerkstraat 43 : ecl. met barokel.

Kerkstraat 32 : **MEDICO LABO** voorheen Hotel **METROPOLE** arch. Daniels - Art Deco symmetrisch gebouw - let op de maststeunen

Kerkstraat 27 : **TER LINDEN** (1911) braokelementen (schelpvorm)

Kaaistraat 31 a-b : Art Nouveau arch. de Doncquers : veelvuldig gebruik van stal en Horta-lijn-versieringen

Ooststraat 55 : (ong. 1925) Art Deco - zuivere geometrie - sierelementen op basis van planten en bloemen - veelvuldig gebruik van draperieën, krullen -gevel met similiebezetting (8)

St.-Franciscusstraat 25 : (1905) arch. Pil : gebruik van volle rondboog, borstwering in gietijzer en soubassement in blauwsteen

Ooststraat 29
arch; Raoux

St.-Franciscusstraat 4 : Art Nouveau decoratie in gevelversiering
"Boucherie Ackaert-Nefors"

Oude Mijplein 6 : Art Deco : meetkundige figuren

Kapucijnenstraat - hoek Groentenmarkt : fietswinkel
voorheen **ALBION PALACE** - Art Deco

Groentenmarkt 19 : Hotel **POLARIS** - voorheen **HOTEL DU NORD**
(1902) - arch. Pil - eclectisch gebouw
- gelijkvloers : dikke reliëf bosschage
- 6 geveltraveeën op de etages
- renaissance vensterafdekkingen op de
tweede verdieping
- driehoekige frontons
- scheepsmotief in boogveld

Langestraat 91 : Belle Epoque- Bourgeois woning

Londonstraat 5 : **VILLA FERNAND** - crèche Louise-Marie
arch. A. Dujardin - majolikaversieringen

Van Iseghemlaan 12a : het volledigste Art Nouveau-gebouw
van Oostende - geklasseerd 1981

Van Iseghemlaan 24-26b : **VILLA REMBRANDT** en **VILLA SHAKESPEARE**
arch. Corneau - Art Deco

Van Iseghemlaan 40 : Hotel **ASTORIA** - neo-rennaissance

Vlaanderenstraat 17 : **CECILE'S PUB** - arch. Vanhille
Art Nouveau

Groentenmarkt 2
Albion Palace

Van Iseghemlaan 24-26b
arch. Corneau

Langestraat 41 : HULPIAU - Art Deco

Langestraat 26b : - geboortehuis/plaats JAMES ENSOR
schoolvoorbeeld van Art Deco
-geometrische vorm
-similiebekleding
-ingang : veelhoek

Christinastraat : ingang ENSORgaanderij - Art Deco

Vlaanderenstraat : ingang ENSORgaanderij - Neo-rennaissance

Hoek Vlaanderenstraat en A. Buylstraat : MACH 3
voorheen VILLE DE LONDRES - voorheen hotel EXCELSIA
(omstr. 1913) arch. Daniels - eclectisch met
barokelementen neigend naar Art Deco

A. Buylstraat 8-10 : voorheen Hotel DES FLEURS - Art Deco

A. Buylstraat 26 t.e.m. 34 : 5 panden van arch. Pil
voorheen hotel MERTIAN : woningen met diverse
Art Nouveau-elementen :
- majolikaversieringen
- vaktimmerwerk van de erkers : nrs. 26 en 34
- volle bogen : nrs. 28 en 32
- schuine afwerking onderkant borstwering : nr. 30

Marie-Joséplein : Hotel DU PARC : Art Deco
versieringen rond de vensters van de
belle étage

Marie-Joséplein : Maison BOUCHERY (1906)

St.-Sebastiaanstraat 25 t.e.m. 31 : arch. Pil (achterkant
A. Buylstraat 26-34, hier slechts 4 gevels) - Art Nouveau-
elementen - witte en groene majolikategels

St.-Sebastiaanstraat 11 : (1901) arch. Pil
- geprofileerde natuurstenen basis
- afwisselend witte en rode steentjes
- boogvelden gevuld met een Art Nouveau-lijnspeel

noten :

- (1) **Belle Epoque** : voor Oostende is dit de periode 1865-1909, de regeerperiode van Leopold II
- (2) **Eclectisme** : is een vermenging van diverse neo-stijlen. De term is ontleend aan het vocabularium van de filosofie : uit verschillende stelsels de beste bestanddelen kiezen
- (3) **Art Nouveau** : nieuwe stijl als reactie op de neo-stijlen en het eclectisme - kenmerken : soepel gebruik van glas en staal + overmatige lijnen, overvloedige versiering
- (4) **Interbellum** : periode tussen WO I en WOII
- (5) **Art Deco** : reactie op de Art Nouveau : 1925 "Exposition Internationale des Arts Décoratifs" te Parijs
Kenmerken : geometrische gevelbouw + soberder versiering
- (6) **Charles Pil** : geboren te Lo op 21.12.1867. Week in de jaren '90 uit naar Oostende. Woonde eerst aan het Pr. Stephanieplein 1 en later in zijn zelf ontworpen villa aan het Pr. Clementinaplein 48. Overleed in Oostende op 24.09.1949.
- (7) **Majolika** : aardewerk gebrand van niet witbrandende klei, bedekt met een emailglazuur. Het woord faience is afgeleid van FAENZA : Italiaans centrum voor aardewerkbedrijven. De techniek was al bekend bij de Egyptenaren en Babyloniërs. Waarschijnlijk hebben de Arabieren haar later overgenomen van de Perzen en in Spanje gebracht. Van MAJORCA hebben de Italianen dan de majolika geïmporteerd en vervolgens zelf vervaardigd.
- (8) **Similie** : mengeling van cement en fijn gemalen natuursteen vandaar de glinstering.

bibliografie: N. Hostyn, De Plate, jg. 6, nr.4 - 100 jaar Plastische Kunst (R. Dalemans), Artisboek - Art Nouveau-uitgave VVL '80 - Elseviers Encyclopedie van de Kunst

Met dank aan de heer K. Verbanck, architect en mevrouw M. Felix, kunsthistorica, voor hun deskundig advies.